

1) Ὁ ἔχων δόφθαλμούς ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος καὶ κόμην ἔχοντας Νάξ. ('Απύρανθ.): "Οτι νά' ναι καμμιὰ γαλανομάτα καὶ ξαθιά, τῇ λένε 'γαλίνα. Elda 'γαλίνης εἰν' εὐτός, κρύος ἄθρωπος. Συνών. γαλάνης, ρούσα στοιχίας. 2) Θηλ. οὖσ., εἶδος μικροῦ ἐχθύος ποικιλοχρώμου καὶ ἀποστήλβοντος συγγενεύοντος πρὸς τὸν γέλλον Κάρπ. ('Αρκάσ. "Ελυμπ. Μεσοχώρ.) Κάσ. Τῆλ.: Πάει παραπέρα, μπτσάνει μία γυαλίνα Κάρπ. (Μεσοχώρ.) "Ημβσιασα καὶ μερικές γιαλίνες καὶ μερικοὺς κωβιοὺς Κάσ. Πβ. γαλάνης.

Ἡ λ. καὶ ὡς παρων. ὑπὸ τὸν τόπ. 'Υαλίνης Νάξ. ('Απύρανθ.)

γυαλινιζοκοπῶ Κάσ.

'Εκ τοῦ ρ. γυαλίνης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. καὶ πῶ.

Στήλβω, λάμπω: Γυαλινιζοκοπῶ τὰ μάθια σου, πυρετό θάλασσ. Συνών. γυαλίνης, γυαλίνης, γυαλίνης καὶ πῶ.

γυαλινίζω Θήρ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυαλίνης.

Στήλβω, λάμπω. Συνών. γυαλίνης ΑΙ, γυαλίνης ισοκοπῶ, γυαλίνης καὶ πῶ.

γυαλινοβαρκανᾶς δ. Θήρ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυαλίνης, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γυαλίνης, καὶ τοῦ ἀμαρτ. οὖσ. βαρκανᾶς, τὸ ὅπ. πιθαν. ἐκ συμφυρ. τῶν οὖσ. βαρκανᾶς + φάλκον ας. 'Ο καταβιβασμὸς τοῦ τόνου προφανῶς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ συνών. ἀσπροκεφαλᾶς, διπλοκεφαλᾶς, κεφαλᾶς, καλαμοκανᾶς, κλειδωνᾶς, συκαλᾶς, συκοφᾶς κ. ἢ.

Τὸ πτηνὸν Ἀετομάχος ὁ μέγας (*Lanius excubitor*) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀετομαχιδῶν (*Laniidae*): *Oī γυαλινοβαρκανᾶδες εἰναι σὰ γυαλιστεροί, εἰναι μεργάλοι.* Συνών. ἀετομάχος, ἀκριδομάχος, δαγκανιάρης, δάγκας, διπλοκεφαλᾶς, κεφαλᾶς, λιάρος, παρδαλοκεφαλᾶς, τρυγονολιάρης, τραχονύχοπάτης.

γυαλινομάτης ἐπιθ. ἐνιαχ. γυαλινομάτης Νάξ. ('Απύρανθ.) Πληθ. γυαλινομάτηδοι Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυαλίνης, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γυαλίνης, καὶ τοῦ οὖσ. μάτι.

Γυαλίνης 1, τὸ ὅπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: *Λὲ τζὶ σηκώνει τὸ στομάχι μου τσὶ γαλινομάτηδοι* (δὲν συμπαθῶ τοὺς γυαλίνης μάτηδοις) Νάξ. ('Απύρανθ.) "Α δὲν ἥτοτε γαλινομάτη, θελε νά' ναι πιὸ καλὴ αὐτόθι. Πρώτη μου βολά, πού δα γαλινομάτη καὶ δύορφο αὐτόθι.

γυάλινος ἐπιθ. κοιν. γυάλινος πολλαχ. βορ. ίδιωμ. γυάλινος Ἀμοργ. Δονοῦσ. Σχινοῦσ. κ.ἄ. γυάλινος Ἀμοργ. Κύπρ. (Αλγιαλ. κ.ἄ.) Κῶς Μῆλ. κ.ἄ. γυάλινος Νάξ. ('Απύρανθ.) γυάλινος Κίμωλ. Πελοπν. (Λάστ.) Σέριφ. Φολέγ. Χάλκ. — Λεξ. Βλαστ. 367 γυάλινος Πόντ. ('Αντρεάντ.)

'Εκ τοῦ οὖσ. γυαλίνης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ινός. Ο τόπ. γυαλίνης κατὰ τὸ γαλανός, δὲ τόπ. γυαλίνης ἐκ τοῦ ἀμαρτ. γυαλίνης παραλήλ. τοῦ γυαλί.

A) Ἐπιθ. 1) Ὁ ἔξ οὐ κατεσκευασμένος κοιν.: *Γυάλινος βόλος - γλόμπος - μαστραπᾶς, γυάλινη κανάτα - κούπαφρουτιέρα-χάντρα, γυάλινο βάζο - κλονβί - κονμπί - μάτι κοιν.* Τὸ ἔρα του μάτι εἰναι γυάλινο Ἀθῆν. "Ησπασέμ-μας σήμ-μερα ὁ κάτ-της τὸ μ-μαστραπᾶν δογ-γυάλ-λενο Κῶς. *Elin'* οἱ λαένις τοῦ τιροῦ γυάλινης κ' ἔναν κιρό χονματένις Μακεδ. (Κοζ.). Σὲ γύλινα πιάτα τρώτε; Νάξ. ('Απύρανθ.) Θά 'ρθης'ς τὰ γύλινα βουνά, 'ς τσὶ κοκκαλένιοι κάροι νὰ μᾶς 'υρεύγης (ἐκ παραμυθ.) αὐτόθι. "Εχιασεν του ἡ κονκ-κονμάρα τὸ' ἥπ-τεσεν χαμαὶ τὸ' ἐσπασεν σὰν νά' ταν γυάλ-λενη Κύπρ. (Αλγιαλ.) Τὸ ποτσίν τῶν σπιρτολόων ἐν τ-τενεκ-κέινο, ἀμ-μὰ μπορεῖ νὰ εἰναι τδαι γυάλ-λενο (τὸ ποτσίν τῶν σπιρτολόων = τὸ δοχεῖον τοῦ οίνοπνεύματος) αὐτόθι. Νὰ φέρῃς τὸν γυάλινο μαστραπᾶ 'ς τὸν τραπέζη κὶ τ' γυάλινο τ' πιγιατέλα Στερελλ. ('Αχυρ.) Τὸ πυθκακὸ εἰναι ἔνα γυάλενο καθαρό (πυθκακὸ = δοχεῖον ὃπου φυλάσσεται ἡ πυτία τοῦ τυροῦ). || Αἴνιγμ. Πύργος γυάλινος, κύρη χρυσῆ κάθεται μέσα (τὸ φανάρι) Πελοπν. (Μάν.) || "Δσμ.

Ἐλσαι 'ψηλή, είλσαι λιγνή κι ἀνοιχτοκονταλάτη, πρέπει σου νὰ σὲ βάλουνε σὲ γυάλινο παλάτι Κρήτ.

Ψηλὰ σ' ἵκεινον τοῦ βουνό, ψηλὰ σ' ἵκειν δὴ φάρη ἵκει 'μι πύργους γυάλινους μὲ κρουσταλλένια τζάμια Θεσσ. (Καρποχώρ.)

Kovdakianή μου πέρδικα καὶ λειανοκοκκαλάτη, πρέπει γιὰ νὰ σὲ βάλουνε σὲ γυάλινο παλάτι Προπ. (Μαρμαρ.)

Βλέπεις ἵκεινον τοῦ βουνό πού 'μι ψηλὰ 'ποὺ τ' ἄλλα: ἵκει 'μι πύργους γυάλινους μὲ κρουσταλλένια τζάμια Αλόνν.

Μήν κλαῖς, φὲ μαῦρε Λήμο, καὶ μὴ θλίβεσαι, ν-έγῳ σοῦ φκεύάνω σπίτι, πύργους γυάλινους Πελοπν. ('Ολυμπ.)

Μὲ κόρη ἐκαθότανε 'ς τὸ γυάλινο πηγάδι 'Αντίπαρ. 2) Ὁ ἐκ πορσελάνης κατασκευασθεὶς Μακεδ. (Κοζ.): *Γυάλινον πιάτον.* 3) Ὁ ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος, ἐπὶ δόφθαλμῶν Νάξ. ('Απύρανθ.): "Ω! τὸ γύλινό σου μάτι κρόνο πού ναι! 'Εμέρα μ' ἀρέσοντε τὰ γύλινα μάθια. Συνών. γαλάζιος 1, γαλανός ΙΑΙ, γεράνιος 1.

4) Ὁ εὔθραυστος ὡς ἡ οὐλος Ἀμοργ. Ζάκ. Κεφαλλ.: 'Αμυγδαλα γυάλινα Ζάκ. Μήν τὰ σπάς μὲ τὰ δόντια σου (τὰ ἀμύγδαλα), γιατὶ δὲν εἰναι γυάλινα, εἰναι σκληρὰ Κεφαλλ. Συνών. ἀφράτος 4, λιγάθινος 1. || Παροιμ.

"Πό' χει κεφάλι γυάλ-λενο, δὲς μὴ χτυπᾶς τὴν πέτρα (ἐπὶ ἀδυνάτων, οἱ δόποιοι συγκρούονται μὲ Ισχυρούς) Ἀμοργ.

B) Ούσ. 1) Αρσεν., δὲς μὴν Ιούλιος, ἐκ τῆς στιλπνότητος, ἦν ἀποκτοῦν αἱ δόπωραι ὠριμάζουσαι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον Κίμωλ. Κύπρ. Μῆλ. Σέριφ. Σίφν. Φολέγ. κ.ἄ.: Τάρα τὸ Γυάλινό καφαλιάζομε (= καίομεν τοὺς θάμνους ἄγροῦ) Σέριφ. Πρὸιν τὸ Γυάλινό μὴ φυλάγγης συκοστάφυλα Σίφν. Συνών. "Α γι-Ηλίας 3, 'Α λωράρης 2, 'Α λωρεντής 2, 'Α λωρεντής 2, 'Α λωριάτης 2, 'Α λωριστής 2, 'Α λωριστής 2, Γυαλίνης 2, Δευτεροὶ οὐλητῆς 2, Δευτεροὶ οὐλητῆς 2, Ιούλης 2) Θηλ., δονομα αἰγδὸς ἔχούσης λευκὸν τρίχωμα κατὰ τὸ πρόσωπον Χάλκ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τόπ. Γυάλινος καὶ ὡς ἐπών. Αθῆν.

γυαλιντερινίζω ἀμάρτ. γυαλιδογινίζω Πελοπν. (Ξεχώρ.)

'Εκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. γυαλίνης τερερός.

Γ γ α λ i z ω Α1, τὸ ὄπ. βλ.: 'Ποκάτω πό τὸ φλόμο γγαλιδόρισε 'να σιδερένιο κοντί.

γυαλινωπός ἐπίθ. ἐνιαχ. γυαλινωπός Νάξ. (Απύρανθ.)
Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ γ α λ i n o s καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ο π ὁ s.

'Ο ἔχων χρῶμα ύποκύανον ἔνθ' ἀν.: 'Υαλινωπὰ μάθια Νάξ. (Απύρανθ.) Συνών. γ γ α λ a z ω π ὁ s, γ γ α λ a n o -π ὁ s.

γυαλίρης ἐπίθ. ἐνιαχ. γγαλ-λίρης 'Αμοργ. 'Ηράκλ. Οὐδ. γγαλ-λίρικο 'Αμοργ.

Πιθαν. ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπιθ. γ γ α λ i n η s + γ γ α λ o ὑ-ρ η s.

'Επὶ προβάτων, ὁ ἔχων λάμποντας δρθαλμοὺς ἔνθ' ἀν.: Κριός γγαλ-λίρης 'Ηράκλ. Πρόβατα - ἀρνιὰ γγαλ-λίρικα 'Αμοργ. Συνών. γ γ α λ i σ t e r o s 1.

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γγαλίρης καὶ ὡς ἐπών. 'Ηράκλ.

γυαλισάδα ἡ, Τῆν. (Σμαρδάκ. κ. ἀ.) Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ γ α λ i s η διὰ τῆς παραγωγ. καταλ.-ά δ a.

'Η στιλπνότης ἔνθ' ἀν.: Μετὰ θὰ τὸ μπαϊντανίσης τὸ πιθαίον καὶ παίρνει μιὰ γγαλισάδα (μπαϊντανίσης = θὰ τὸ ἀλείψῃς μὲ μ π a i n t a n i s) Σίφν. Σπάζω τὴν γγαλισάδα τῆς πέτρας (χαράσσων τὴν μυλόπετραν καταστρέφω τὴν στιλπνότητα, τὴν ὄποιαν ἀπέκτησεν ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως) Τῆν. Συνών. γ γ α λ a d a 1.

γυάλιση ἡ, Ζάκ. Κεφαλλ. Πελοπον. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Ποταμ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ γ α λ i z ω.

'Η στιλβωσις ἔνθ' ἀν.: 'Η γγάλιση τῶν παποντσιῶν - τῶν ἐπίπλων - τῶν χαλκωμάτων ἔνθ' ἀν. Πῶς εἰναι ἔτσι σκουριασμένο τὸ μανάλι; Δῶσ' τον μιὰ γγάλιση Κεφαλλ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ γ α λ i s μ a 1.

γυαλισξά ἡ, Κεφαλλ. κ. ἀ.

Παράλληλος σχηματισμὸς παρὰ τὸ οὐσ. γ γ α λ i s η. Ηβ. ἀ β γ a t i s i á, ἀ r a d o s i á.

Γ γ α λ i s η, τὸ ὄπ. βλ.: Λῶσε μιὰ γγαλισξά 's τὰ παπούτσια σου.

γυάλισμα τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) γγάλ' σμα βόρ. ίδιώμ. γγάλισμαρ Πόντ. (Σταυρ. Τραπ.) γγάλ-λισμαρ Λυκ. (Λιβύσσ.) γγάλ-λισμα Κῶς Νίσυρ. Σύμ. κ. ἀ. 'γάλισμα Νάξ. (Απύρανθ.) γγάλιμαρ Πόντ. (Χαλδ.) δγάλισμα Θεσσ. (Τρίκερ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ γ α λ i z ω. 'Ο τύπ. δ γ α λ i s μ a διὰ τὴν συνήθη εἰς τὸ ίδιωμα τροπήν τοῦ γ εἰς δ.

1) 'Η στιλβωσις λείας τινὸς ἐπιφανείας διὰ τριβῆς ἢ διὰ βαφῆς κοιν.: Τὸ γγάλισμα τῶν παποντσιῶν - τῶν ἐπίπλων - τῶν χαλκωμάτων κοιν. Θέλουντε γγάλισμα τὰ παπούτσια σου. Εἰναι ἀγγάλιγα Πελοπον. (Βούτσ.) Πῶς γγαλ-λοκοποῦ r-dà παπούτσια του! ἥκαμέν-dως ὅμως το' ἔντα γγάλ-λισμα! Κῶς. 'Ωραῖο 'ναι τὸ 'γάλισμα τῶν παποντσιῶν Νάξ. (Απύρανθ.) Συνών. γ γ α λ i s η, λ a μ p o n b p η μ a. Β) 'Η στιλπνότης, τὴν ὄποιαν παρουσιάζουν τὰ ἐνδύματα ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως κοιν.: Τὸ γγάλισμα τοῦ σακακιοῦ - τοῦ πανταλογιοῦ κοιν. Συνών. γ γ α λ a d a 1β, γ γ α λ o κ ó

π η μ a, γ γ a l o κ o π i à 2) 'Η λάμψις, τὴν ὄποιαν ἐκπέμπει λεία ἐπιφάνεια μετάλλου ἢ ὄδατος κοιν.: Τὸ γγάλισμα τοῦ διαμαρτιοῦ - τοῦ σμάλτου - τοῦ γγαλιοῦ - τοῦ νεροῦ - τοῦ ματιοῦ - τοῦ λαδοῦ κοιν. 3) 'Η ώριμανσις δπωρῶν, ἐκ τῆς στιλπνότητος, τὴν ὄποιαν ἀποκτοῦν αὗται Νάξ. (Απύρανθ.) Πελοπον. (Βούτσ. Δίβρ. Γαργαλ. κ. ἀ.) : Εἰναι 's τὸ γγάλισμα τὰ σταφύλια Βούτσ. Εἰναι πάρουν 's τὸ γγάλισμά τους οἱ ντομάτες μουν Γαργαλ. 'Απάνω 's τὸ 'γάλισμά της 'ναι ἡ φουσκιά (= κορομηλά) 'Απύρανθ. Συνών. γ γ α λ i s μ i s 2. 4) 'Ο κατοπτρισμὸς 'Αντίπαξ. Παξ.

γυαλισματιξά ἡ, Σέριφ. γγαλισμαθιὰ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ οὐσ. γ γ α λ i s μ a δ i a διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -i á.

1) 'Η στιλπνότης Κρήτ.: 'Κάμαν τὰ ροῦχα του γγαλισμαθιὰ (ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως). Συνών. γ γ α λ a d a 1β, γ γ α λ i s μ a 1β. 2) Μετων., ἡ ἔξ ώριμάνσεως στιλβουσαρᾶξ σταφυλῆς Σέριφ.: Σήμερι είδα γγαλισματιά.

γγαλισμὸς ὁ, Λεξ. Βάνγ. γγαλισμός Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ γ α λ i z ω. 'Η λ. καὶ εἰς Σομ.

1) 'Η στιλπνότης Λεξ. Βάνγ. 2) 'Η ώριμανσις δπωρῶν Νάξ. (Απύρανθ.): 'Υαλισμὸ τοῦ γγαλισμοῦ δὲν εἰχανε 'φέτι τ' ἀβέλια (τὰ σταφύλια ώριμασκαν δψίμως). Συνών. γ γ α λ i s μ a 3.

γγαλισοκουρούνα ἡ, Ανάφ.

Ἐκ τοῦ ἀσφ. γ γ α λ i s a τοῦ ρ. γ γ α λ i z ω καὶ τοῦ οὐσ. κ ο u ρ o u n r a.

Τὸ πτηνὸν Κορακίας ὁ φλύαρος (Coracias garrula) τῆς οἰκογ. Κορακοφωνιδῶν (Coracidae), ἡ χαλκὶς τῶν ἀρχαίων. Συνών. μ π λ a b η, π φ a s i n o p o u n l l i, φ a l κ o n o u n r a, χ a l k o n o u n r o u n a, χ φ u s o n a - φ a n a κ á x i a.

γγαλιστάρα ἡ, Γ. Δροσίν., Διηγήμ., 137 γγαλ' στάρα Εδβ. (Ιστ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ γ α λ i s η σ τ ḍ s καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρα, διὰ τὴν ὄπ. βλ. -άρο ο s.

Γυναικεῖον κόσμημα ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων σειρῶν ἀργυρῶν νομισμάτων προσηρμοσμένων ἐπὶ σιρτίου, τὸ ὄποιον ἔφερεν ἐπὶ τοῦ μετάπου ἢ τοῦ στήθους αἱ γυναικεῖς τῶν ἀπορωτέρων κοινωνικῶν τάξεων ἔνθ' ἀν.: 'Αρούγει τὴν κασέλα της μὲ τὰ προικά της τὰ καλοσυγνοισμένα καὶ τὰ πετᾶ ὅλα ἔξω, μαδᾶ τὸ γιονοργάνι καὶ τὴν γγαλιστάρα της καὶ πετᾶ 's τὶς τέσσερες ἀκρες τὰ τάλλαρα καὶ τὶς δραχμές Γ. Δροσίν., ἔνθ' ἀν.

γγαλιστερὸς ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. Τραπ.) γγαλιστρός Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Πεντάπολ. κ. ἀ.) γγαλ' στερὸς Εδβ. (Αγία "Ανν. "Ακρ.) γγαλ' στιρός πολλαχ. βορ. ίδιωμ. γγαλ-λιστερὸς Κῶς Σύμ. κ. ἀ. 'γαλιστερὸς Νάξ. (Απύρανθ.) Θηλ. γγαλιστερέσσα Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ γ α λ i s η σ τ ḍ s καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ερό ο s.

1) 'Ο στιλβων ὡς ἡ ὄαλος, ὁ λάμπων κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. Τραπ.): Γγαλιστερὸ πάτωμα - παράθυρο, γγαλιστερὸ παπούτσια - ἐπιπλα - μάτια κοιν. Γναλ-λιστερὸ πού 'ναι r-dà μ-μάθιόδια τῆς ἀλαποῦς! Κῶς. Τὸ 'τριψι καλὰ τοὺς βραχιόλι κι τὸ 'καμι γγαλ' στερὸ κι τοὺς πούλ' σι Εδβ. ("Ακρ.") Ήδρε πέτρες γγαλιστερές, πού ἀστραφταν (ἐκ διηγ.) Θράκ. (Ξάστρ.) 2) 'Ο λεῖος ὡς ἡ ὄαλος Πελοπον. (Βούτσ. Ξεχώρ.)

